

svar upp á, hvussu teir ætla at fígga fullveldisætlanina.

Partapolitikkur og multiplikatorávirkan

Gomul partapolitikur avrikk, ið havd vóru á lofti, merktu ikki sort framlogurnar í Føroyahúsinum mánaðavöldið. Kanska serliga hjá Óla og Edmundi. Eitt annað, ið serliga bleiv kjakast um, var hvørja multiplikatorávirkan blokkurin hevur á føroyska búskapin, t.v.s. spurningurin um blokkurin breiðir seg sum gagnligir ringar í vatni í føroyska búskapinum ella ikki (einföld frágreiðing, blóm.). Her vóru menn sera ósamdir, og orð stóð móti orði.

Saman at standa

Síðani var samrøða við Frederik Harhoff, ið hevur skrivað doktoraritgerð um Ríkisfelagsskapin. Hann helt, at um føroyingur ikki vóru samdir, tá farið verður niður til Danmarkar at samráðast, men istaðin hava "splittelse i baglandet", fór hetta at gera okkara samráðingarstöðu verri. Tí meinti Harhoff, at vit máttu ansa eftir ikki at gera ov skjótt av.

Hogni Hoydal helt seg kortini ikki vera ov bráðan í sínum arbeiði. Fullveldisætlanin er ein demokratisk og civiliserað gongd. Vit kundu eins væl farið niður til Danmarkar at samráðast longu beint eftir valið, men nú má Javnaðarflokkurin taka eina stöðu, segði Hogni.

Svart, hvítt og reytt – høgra ella vinstra

Í kjakinum bar Jóannes Eidesgaard fram, at teir ikki sluppu við í samgonguna, hóast javnaðarmenn á sinni peikaðu á Høgna Hoydal sum samráðingarleiðara. Grønlandska Siðmut og IA, ið er ein vinstravend samgonga, arbeiðir nú við somu ætlanum, sum føroyski Javnaðarflokkurin, og Jóannes helt fyri, at trupuleikin at samstarva er ikki millum hann og Høgna, men heldur millum Óla og Høgna, tí meðan Tjóðveldisflokkurin arbeiðir fyri fullveldinum, sleppur Fólkaflokkurin at fara sín borgarlaga politikk, sum honum lýsir.

Til hetta svaraði Hogni

Hoydal, at fullveldismálið er tvørpolitiskt og ikki flokspolitiskt, og at tað ikki tænið nokrum endamáli at koyra tjóðveldismenn í gamlar bástar. Hann og Óli Breckmann eru ósamdir búskaparlaga, men fullveldismálið er tvørpolitiskt. Og skulu vit seta Føroyar í donsku grundlógina, sum Javnaðarflokkurin skjýtur upp, missa vit allan suverénitet, segði landsstýrismaðurin. Hogni kallaði hetta "ta ultimativu sambandsloysnina" hjá Javnaðarflokkinum.

Óli Breckmann kundi tó ikki bara sær at vera ideologiskur og halda seg innafyri flokksmark, tá onkur helt kjakið vera ov kompromisleyt. Tí kanska er talan um svart ella hvítt, fyri ella ímóti fullveldi. Men í hvussu er er umráðandi, at tann "reyða nuancen" verður so bleik sum gjørligt, segði Óli Breckmann og sipaði til Javnaðarflokkin og nýggju samgonguna í Grønlandi. Óli helt kortini, at arbeiðast má yvirum miðjuna, tí ikki ber til at leggja í hvør síni skotgrov, sum hann málbar seg.

Fult hús og nógvir spurningar

Sum nevnt var fult hús og spurningarnir frá áhoyrarum vóru eisini nógvir. Onkrir vóru konkretir, aðrir líktust meira sjónarmiðum, sum pallborðið – mest samgonguumbodini og Jóannes Eidesgaard – gjørdi viðmerkingar til. Nokur stórrí mál vóru tó havd á lofti, m.a., almennapolitikkurin, heilsuátt, føroyskur uttanríkispolitikkur og stöða til Nato, núverandi áhugakontfliktir, tá Danmark skal umboða Føroyar og Grønland í eitt nú IWC, stöðan hjá sjómenninum undir t.d. DIS, norðurlandskt samstarv og samarbeiði í Útnorði.

Stöði á vælferðar-samfelagnum

Einstök mál vórðu meira diskuterað enn onnur. Eitt nú stöði á einum komandi vælferðarsamfelag, sum eisini er ein spurningur, ið inniheldur fleiri av omanfyri nevndu málum. Hogni Hoydal vantaði, at tað fer í ollum fornum at verða á sama stöði sum í dag, tí

sambært landsstýrismanninum gjalda vit líka nógvi rentum og avdrögum, sum vit fáa í blokkstuðli – men sum áður nevnt vóru menn ósamdir um multiplikatorávirkanina av blokkinum. Eins og í øllum øðrum londum royna vit at finna eina pensiónsskipan, sum er varandi. Eina skipan, sum kann vera uttan fyri fíggarlógina, og tí ikki kann brúkast sum valagn. Vit skulu hava sama vælferðarstöði, men ikki sama vælferðarmodelld sum eitt nú danir, segði Hogni Hoydal

Nýggjar vinnur og mannatilfeingi

Utbúgving, lögverja og rættarskipan kunnu ikki yvirtakast og skipast frá degi til dags, heldur tjóðveldismálið. Men búskaparligum fortreytum stúrdi hann ikki fyri og nevndi eitt nú tøkni- og telduvinnuna, har hann helt møguleikarnar vera góðar, tí vit skulu hugsa um menniskjasligt tilfeingi. Hogni nevndi eisini sum domi sjómenninar, ið sigla um alla verðina, og fáa kjansir, tí at teir eru dugnaligir.

Somuleiðis nevndi hann Føroyar sum eitt áhugavert granskingaróki, eitt nú

innan genvísund, og hann var visur í, at vit fáa samstarv í lag við onnur norðurlond og kanska Bretland á heilsuokinum.

Bretsku Kanalooggjarnar og Føroyar

Óli Breckmann segði seg undrast á, at so nógvi ung-fólk sóu búskap sum nakað statiskt. Hann segði, at neyðugt var at arbeiða fyri sínum gerandisdegi, og vísti á Kanalooggjarnar við Bretland, ið hava nógvi stórrí bruttutjóðarúrtøku fyri hvønn íbúga enn Føroyar. Edmund Joensen helt tó ikki umstøðurnar vera nær somu har sum í Norðurlantshavi. Hann helt fram og segði, at aðalmið Sambandsflokksins var at skapa eitt samfelag, sum er á líka høgum stöði sum tey bestu í okkara heimsparti. Menn-ing kemur ikki bara innani-frá, men eisini uttanifrá, og heldur sambandspolitikk vera meira modernaðan, enn ætlanirnar hjá hinum flokkunum, sum hann ikki helt fylgja tíðarrákinum.

Sum heild mundu samgongulimirnir báðir, Óli Breckmann og Hogni Hoydal, hava orðið mest, meðan Edmund Joensen ofta var

fámæltur. Ikki so, lógið tí spurningarnir snúðu seg fyri tað mesta um ætlanirnar hjá sitandi landsstýri og fyri ein part um uppskot Javnaðarflokksins.

Men eitt mundi fyrrverandi lögmaður hava rætt í: Vit stremba øll eftir sama málinum, nevniliga at veita Føroya fólk so góð livikor

Edmund Joensen, Jóannes Eidesgaard og Óli Breckmann

sum gjørligt.

Meiningarnar vóru tó ymiskar, hvussu vit røkka hesum máli, men við fundarlók varð tjóðsangurin sungin einraddaður.

Føroyska Tíðindastovan í Keypmannahavn

Umframt Føroyahúsið og Útvarp Føroya, taldist Føroyska Tíðindastovan í Keypmannahavn eisini millum fyrrreikararnar av kjakfundinum mánaðavöldið. Tað eru teir báðir Kári Durhuus og Per Højgaard, sum eisini vóru orðstýrarar á fundinum, ið manna hesa tíðindastovu.

Eftir at hava tikið prógv sum journalistar í Árhús í 1997, hava teir við jøvnum millumbilum starvast á teimum føroysku loftmiðlunum. Í mai í fjør byrjaðu teir sum tíðindamenn á Føroysku Tíðindastovuni í Keypmannahavn, ið teir sjálvir tóku stig til. Teir hava sína egnu útvarpsstovu á Christiansborg, hadani teir samstarva við bæði danskar og føroyskar fjølmiðlar. Serliga hava teir verið knýttir at Útvarpi Føroya, sum teir bæði hava gjørt styttri innsløg til, umframt sendingar, ið fara eitt sindur meira afturum og taka longri tíð. Eitt nú portrettsendingarnar av persónum sum Poul Nyrup Rasmussen og Terja Rasmussen, ið fingi góð skoðsmál frá ummæl-arunum hjá Sosialinum.

